

N:o 14.

Af herr **Ölander**, med förslag till ändrad lydelse af 11 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Under en följd af riksdagar hafva upprepade förslag väckts om ändringar i den kommunala rösträtten på landet, och dessa förslag hafva alla haft det gemensamt, att de åsyftat att förekomma, att en eller ett fåtal personer må kunna utöfva en kommuns beslutanderätt. Det torde väl icke kunna anses förhastadt att af denna omständighet draga den slutsats, att nuvarande bestämmelser i fråga om den kommunala rösträtten på landet icke äro fullt tillfredsställande. Jag tror också att detta icke heller förnekas ens af motståndarne mot de i ofvanberörda syfte framställda förslagen och att dessa motståndare icke skulle vara helt och hållet obenägna för några sådana ändringar i hithörande lagstadganden, som, utan att aflägsna sig för långt från den grundsats, som nu ligger till grund för berörda rösträtt, dock i någon mån afhjelpade eller förminskade den säkerligen af alla erkända oförlighet, som i ganska många landtkommuner gör det möjligt för en enda person att utöfva hela kommunens beslutanderätt. Det har med rätta blifvit anmärkt, att ett dylikt förhållande icke öfverensstämmer med begreppet om kommunal sjelfstyrelse. En lindrig begränsning af de högsta röstetalen synes sålunda vara af behovet påkallad. Emellertid har intet förslag i sådant syfte hittills vunnit Riksdagens bifall. Detta har antagligen haft sin grund i den förutsättningen, hvars rígtighet jag ej heller vill förneka, eller att en person, i besittning af så betydlig förmögenhet, så vidsträckta gods eller så stor industriell rörelse, att han för sin inkomst bidrager till mer än hälften af kommunens utgifter, också måste anses i högre mån än

någon annan ega intresse för kommunens angelägenheter, dess utveckling och dess förkofran, på samma gång vetenskapen om, att alla härför erforderliga kostnader skola till större delen af honom sjelf bestridas, bör mana honom att i berörda afseende ej inlåta kommunen på allt för kostsamma företag. Men, om allt detta kan förutsättas hos den enskilde, så är förhållandet ingalunda detsamma med bolag. Der utöfvas rösträtten i vanliga fall af en förvaltare, som, utom att han på intet sätt är berörd af storleken af den skatt, bolaget måste till kommunen erlægga, icke heller kan, såsom blott en tillfällig tjenare hos bolaget, hvilken befattning när som helst kan upphöra, för kommunens angelägenheter och framtida förkofran ega samma intresse som andra högt beskattade kommunalmedlemmar och i hvad fall som helst icke så stort, att det motsvarar det med bolagets rösträtt förenade stora inflytande på kommunens styrelse.

På grund af hvad jag sålunda anfört och då en rösträtt, utöfvad på nu nämnda sätt, icke lämpligen bör tilläggas sådan betydelse, att den ensam är bestämmande vid afgörande af kommunens angelägenheter, får jag härmed äran föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande tillägg till 11 § i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, sådan nämnda paragraf lyder i kongl. förordningen den 26 oktober 1888, nemligen:

»Ej må bolag utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar mot en femtedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden, eller i något fall för högre röstetal, än det, som enligt röstlängden sammanräknadt tillkommer öfrige röstegande. Uppkommer vid sådan beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla.»

Stockholm den 24 januari 1890.

A. H. Ölander.